

gjort, fordi man i den tydske Rigsdag har anset det for rigtig at gaa den Vej, og det er jo bekendt, at Resultatets Rigtighed endnu bestrides fra mange Sider i Tyskland. Altsaa, det er et aabent Spørgsmaal, men et Spørgsmaal, jeg for Resten heller ikke betragter som havende saa stor Betydning, at man kan sige, at det er noget helt Andet, der kom frem, naar man valgte den Ordning af Appellvæsenet, som endelig blev valgt i Tyskland. Jeg tror nu ikke, den har de Fordele, man har ment, men det er ikke et Spørgsmaal, med hvilket i mine Dine den hele Sag staar og falder. Forjaavidt endelig det ærede Medlem, stildrede Arbeidets Vidløstighed og udtalte, at det ikke var muligt at bringe det til Ende i een Samling, benægter jeg heller ikke det, men naar der er virkelig Interesse tilstede for Opgaven — det tror jeg ikke, der har været hidtil, og jeg synes ogsaa, den ærede Taler selv indrømmede det i sit Foredrag, (Leth: Det er meget rigtig) — altsaa, det ere vi enige om — kommer det i mine Tanker heller ikke an paa, om det varer en Samling mere eller mindre, inden man kommer igjennem det store Arbeide. Dette Arbeide er dog for Resten ikke saa stort, som den ærede Taler syntes at ville gjøre det til, naar han talte om flere tusinde Paragrafer; det er jo da kun lidt over tusinde Paragrafer.

Leth: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning?

Formanden (Høgsbro): Det er tredie Gang. Under Forudsætning af Thingets Samtykke (Ophold) har det ærede Medlem Ordet for en kort Bemærkning.

Leth: Ja, jeg kan ikke opfatte den ærede Ministers Svar anderledes, end at det var temmelig imødekommende overfor de Bemærkninger, som jeg gjorde, og det har naturligvis været mig høert. Jeg tror ikke, at det vil være ret gjorligt nu under denne Diskussion at komme ind paa en nyere Analyse af Forholdet mellem den tydske Retspleies nuværende og den tidligere Ordning, der som bekendt var meget spredt i de forskjellige Lande, om den end for største Delen hvilede paa en fælles Grundvold, hvad man jo for Rhinpreussens Bedkommende ikke engang kunde sige i Forhold til det øvrige Land. Jeg skal blot bemærke, at den meget ærede Justitsminister erkjendte, hvad jeg havde ventet, Rigtigheden af, at enten der nu er lidt over 1000 Paragrafer eller flere i Processlovkommisjonens Arbeide, vil det være et meget betydeligt Arbeide at

komme igjennem det og behandle det paa en saadan Maade, som det fra alle Sider maatte erkjendes for ønskeligt. Men den ærede Minister talte om, at det gjorde ikke Noget, at man ikke endte Arbeidet i een Samling, thi man kunde da tage det op i en ny Samling. Jeg behøver ikke at gjøre den ærede Minister opmærksom paa, at efter vor Forretningsorden er jo Forholdet dette, at naar Samlingen er endt, uden at Arbeidet er ført til Afslutning, saa er i det Mindste den væsentligste Del af Arbeidet spildt. Naar man kommer til næste Samling kan man jo efter vor Forretningsgang, som den nu engang er ordnet gjennem bestemte Regler og gjennem Brug, ikke tage fat, hvor man slap i forrige Samling, men maa begynde forfra, og paa den Maade vil det være uønskeligt at komme til Ende med Behandlingen af saa store, omfattende Lovforslag, om jeg end ganske vist skal erkjende, at man kan tage eet ad Gangen og gjøre det færdigt, naar der ikke træffes en Ordning, hvorved man undgaar de Ulemper, jeg her kortelig har berørt.

Berg: Formelt har det ærede Medlem, der talte sidst, Ret i, at man maa begynde forfra i en ny Samling, men det ærede Medlem, der jo allerede er gammelt her i Thinget og har Kjendskab til parlamentariske Forhold for en langt længere Arrække, vil vide, at naar der ellers er Wind i Seilene, og der er en Kaptein paa Kommandobroen, som det øvrige Mandstab paa Skibet villig arbeider sammen med, saa er det kun rent formelt, at man behøver at begynde forfra, idet man da hurtig naaer det samme Standpunkt, hvorved man slap i den foregaaende Sessjon. Jeg mener dermed, at naar de politiske Forhold vare gunstige for omfattende Forhandlinger, naar man havde en konstitutionel Forhandling igjen og konstitutionelt stundede Ministre, der havde den fornødne Tillid i Rigsdagen, saa vilde det vel ikke være meget sandsynligt, at man kunde naae at faae de store Spørgsmaal gennemførte i een Samling, men man vilde, forudsat at der ikke kom Valg imellem, hurtig i næste Samling naae det samme Standpunkt og de Resultater, hvor man forlod Sagen i den foregaaende Samling. Jeg veed meget vel, at man har foretrukket, naar der forelaa saadanne store Sager, hvis Behandling syntes at kunne vare meget længe, at udstrække Rigsdagssamlingen meget langt. Det var saaledes Tilfældet i Maret 1867, i hvilket vi naaede langt ud paa Sommeren, men vi fik da ogsaa gennemført betydelige organisatoriske Love. Det kunde tænkes, at der vilde